

Росуллоҳнинг ҳазиллари ҳақида келган боб.

﴿ باب ما جاء في صفة مزاح رسول الله ﴾

صلى الله عليه وسلم

[الأوزبكي – Uzbeking – Узбекча]

Абу Ийсо Муҳаммад ибн Ийсо Термизий

Таржимон: Абдуллоҳ Шариф

Нашрга тайёрловчи: Шамсиддин Даргомий

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ باب ما جاء في صفة مزاح رسول الله ﴾

صلى الله عليه وسلم

« باللغة الأوزبكية »

أبو عيسى محمد بن عيسى الترمذي

ترجمة: عبد الله شريف

تحرير: شمس الدين درغامي

2009 - 1430

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه أما بعد :

Бу “шамоили муҳаммадия”дан бўлаётган дарсимизнинг ўн саккизинчи қисми бўлиб бу қисмда ҳам битта бобнинг ҳадислари билан танишамиз! иншааллоҳ.

(36) باب ما جاء في صفة مزاح رسول الله [وفيه (6) أحاديث]

Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳазил-мутойибалари ҳақидаги боб. Бу бобда олтита ҳадис ривоят қилинади.

235 – حدثنا محمود بن غيلان أنبأنا أبو أسامة عن شريك عن عاصم الأحول عن أنس بن مالك قال إن النبي قال له ياذا الاذنين

Анас ибн Моликдан ривоят қилинади айтадиларки: Пайғамбар алайҳиссалом у зотга, эй! икки кулоқли. -деган эканлар.

236 – حدثنا هناد بن السري حدثنا وكيع عن شعبة عن أبي التياح عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال إن كان النبي ليخالطنا حتى يقول لأخ لي صغير يا أبا عمير ما فعل النغير

Анас ибн Моликдан ривоят қилинади айтадиларки: Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам биз билан ҳам сўзлашар эдилар, ҳатто кичик инимни ҳам эй! Або Умайр! нуғайр нима қилди?- деган эдилар.

Изоҳ: Имом Термизий айтадиларки: “Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам ҳазил қилар эдилар, кичкина болага ҳам куня қўйиб эй! Умайрнинг отаси -деб хитоб қилганлар. Нуғайр эса у бола ўйнаб юрган кабутар эди. У кабутар ўлиб қолади, шунда Пайғамбар алайҳиссалом у болани эркалаб, кўнглини шод этиши мақсадида шундай –деган. эдилар. Бу ҳадисдан ёш болага ўйин учун бундай қушни бериши жоизлиги келиб чиқади.- дейдилар”. Уламолар айтишларига қараганда имоми Шофий шу ҳадисдан саксондан кўпроқ одоб-ахлоққа ва бошқа соҳаларга таълуқли истифодалар чиқарган эканлар. Ҳадиснинг иснодига келсак, уламолар саҳиҳдир.-дейдилар.

237 – حدثنا عباس بن محمد الدوري قال أنا علي بن الحسن بن شقيق أنا عبد الله بن المبارك عن أسامة بن زيد عن سعيد المقبري عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قالوا يا رسول الله إنك تداعبنا قال نعم غير أني لا أقول إلا حقا.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади айтадиларки: Одамлар айтишдики: Ё! Росулulloҳ сиз, биз билан ҳазиллашасиз! Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам ҳа! Лекин шунда ҳам ҳақни сўзлаб, орасига ёлғон қўшиб юбормайман! –дедилар.

Изоҳ: Уламолар айтадиларки: Баъзи саҳобалар ҳазиллашув дуруст эмас! -деган тушунчада юрган бўлсалар керак, шунинг учун шу саволни берганлар. Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам эса уларнинг саволларига жавоб бериш билан чегараланиб қолмай, балки ҳазил-мутойиба қай тарзда бўлишини ҳам эслатиб ўтадилар. Мулла Али қори айтадилар: “Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳазил-мутойибаларида ёлғон, тўқима, бўҳтон гаплар, бировнинг устидан кулиш, калака қилиш ва масхаралар бўлмасди”. Уламолар айтадиларки: Кимда ким манашу кўрсатмалар асосига биноан ҳазил қила билса ва бировнинг обрў-эътиборини тўкиб қўйишига ружу қилмаса, у учун ҳазил-мутойиба қилиши жоиздир, аммо кимки бу қонунга риоя қилишни билмаса, ҳазил қиламан.- деб мусулмон биродарини кўнглини ранжитиб қўядиган бўлса, бу одам ҳазил остонасига қадам қўйиши жоиз эмас! Ҳадиснинг исноди ҳасан даражасидадир -дейди муҳаддис уламолар. Ҳасан ҳадис ҳам шаръий далилдир.

238 – حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا خالد بن عبد الله عن حميد عن انس بن مالك إن رجلا استحمل رسول الله فقال إني حاملك على ولد ناقة فقال يا رسول الله ما أصنع بولد الناقة فقال رسول الله وهل تلد الإبل إلا النوق

Анас ибн Моликдан ривоят қилинади, айтадиларки: Бир киши Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васалламдан маркаб сўради. Шунда Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтдиларки: Мен сени туянинг боласига миндириб қўяман. У одам ё! Росулulloҳ туянинг боласини нима? қиламан. –деди. Кейин Пайғамбар алайҳиссалом айтдиларки: Туя туяни туғадида!.

Изоҳ: Яъни ўша миладидан катта туя ҳам туянинг боласида! –демоқчилар. Бу ҳадиснинг иснодини муҳаддислар саҳиҳ деб ҳукм қиладилар.

239 – حدثنا إسحاق بن منصور حدثنا عبد الرزاق حدثنا معمر عن ثابت عن انس بن مالك أن رجلا من أهل البادية كان اسمه زاهرا وكان يهدي إلى النبي هدية من البادية فيجهزه النبي إذا أراد أن يخرج فقال النبي إن زاهرا باديتنا ونحن حاضروه وكان رسول الله يحبه وكان رجلا دميما فأتاه النبي يوما وهو يبيع متاعه

واحتضنه من خلفه وهو لا يبصره فقال من هذا أرسلني فالتفت فعرف النبي فجعل لا يألو ما ألصق ظهره
بصدر النبي حين عرفه فجعل النبي يقول من يشتري هذا العبد فقال الرجل يا رسول الله إذا والله تجديني كاسدا
فقال النبي لكن عند الله لست بكاسد أو قال أنت عند الله غال.

Анас ибн Моликдан ривоят қилинади айтадиларки: Саҳровийлардан Зоҳир исмлики бир киши шаҳарга келиб, Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламга ҳадия қилиб турарди. Қайтиш вақти яқинлашганда Пайғамбар алайҳиссалом уни сафар озуқаси билан таъминлаб қўядилар. Бир куни Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтдиларки: Зоҳир бизнинг чўллимиз, биз эса унинг шаҳарлимиз. Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам, уни ҳуник инсон бўлишига қарамай, жуда яхши кўрар эдилар. Бир куни у савдо-сотиқ қилиб турганда, Пайғамбар алайҳиссалом унинг орқасидан келиб, унга сездирмаган ҳолда, уни орқасидан маҳкам қучоқлаб олдилар. У ким бу қўйиб юбор! мени. –деди. Қарасаки у Пайғамбар алайҳиссалом эканлар. У одам Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам эканликларини билгандан кейин, ҳижолат бўлганидан орқасини Пайғамбар алайҳиссаломнинг кўкракларига ёпиштирганича қотиб қолди. Шунда Пайғамбар алайҳиссалом ким сотиб олади? манабу қулни! -дедилар. Зоҳир эса ё! Росулulloҳ ундай бўлса, тижоратингиз касод бўлади.-деди. Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтдиларки: Лекин сен Оллоҳнинг наздида касод эмассан. Ровий айтадиларки: Ёки Оллоҳнинг наздида жуда қадрлидирсан! -деган эдилар.

Изоҳ: Бу Зоҳир исмлики киши баъзи шарҳловчиларнинг сўзларига қараганда Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламга чўлдан чўл ерларига оид ўсимликлар, гиёҳлар олиб келиб, ҳадия қилар экан. Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам эса бунга шаҳар ҳадияларидан бериб, кўнглини шод қилиб ватанига жўнатар эканлар. Бу ҳадиснинг иснодини ҳам саҳиҳ - деб ҳукм қиладилар.

240 – حدثنا عبد بن حميد حدثنا مصعب بن المقدم حدثنا المبارك بن فضالة عن الحسن قال أتت عجوز إلى النبي فقالت يا رسول الله ادع الله أن يدخلني الجنة فقال لي أم فلان إن الجنة لا تدخلها عجوز قال فقلت تبكي فقال اخبروها إنما لا تدخلها وهي عجوز إن الله تعالى يقول إنا أنشأناهن إنشاء فجعلناهن أبكارا عربا أترابا

Ҳасан розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади айтадиларки: Бир кампир Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларига келиб айтдики: Ё! Росулulloҳ Оллоҳга дуо қилинг! мени жаннатга киргизсин! Пайғамбар алайҳиссалом айтдиларки: Эй! фалончининг онаси жаннатга кампир кирмайди! Ровий айтадилар: Шунда у аёл йиғлаб юз ўгириб кетди. Кейин Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам айтдиларки: Унга айтиб қўйинглар! жаннатга кампир ҳолатида эмас, балки ёш қиз ҳолатида киради! Чунки Оллоҳ таоло манашундай –дейди. -деб ушбу оятни ўқидилар.

إنا أنشأناهم إنشاء فجعلناهم أبنكارا عربا أترابا

36-37-38. Сўнг уларни ўнг томон эгалари учун (ёшда ҳам, ҳусну жамол ва қадду қоматда ҳам) бири-бирига тенг, эхтиросли бокира қизлар қилиб қўйдик.

Изоҳ: Яъни Росулulloҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам бу оятни ўқиб аёлларни ёш ҳолларида жаннатга киражакларини маълум қилиш билан бир қаторда, умматларига манашундай ҳазиллар қилиб, динимиз фақат жиддийликни лозим тутиб, доимо мусулмонлар маюс, маҳзун ҳолда бўлишларига чорламаслигини билдирдилар. Балки вақти-вақти билан ҳазил, ўйин-кулги, хурсандчилик қилиб туриш керак. Лекин шариат ҳудудларини бузмаган ҳолда, ҳазил сўзлар орасига ёлгон, тўқималар аралаштирмай тўғри гапирмоқ даркор. Оллоҳ таоло барчаларимизни ҳақ йўлидан адаштирмасин!

وصلی اللہ علی نبینا محمد وعلی آلہ وصحبہ أجمعین وسلم.